

GUVERNUL ROMÂNIEI

Aprob,
Florin-Vasile CÎȚU
PRIM-MINISTRU

MEMORANDUM

Avizat: Ilie-Dan BARNA, viceprim-ministru

Bogdan Lucian AURESCU, ministrul afacerilor externe

Alexandru NAZARE, ministrul finanțelor

De la: Cristian GHINEA, ministrul investițiilor și proiectelor europene

Tiberiu Horațiu GORUN, secretarul general al Guvernului

Tema: Desemnarea Secretariatului General al Guvernului ca structură responsabilă la nivel național pentru coordonarea gestionării contribuției financiare acordate României din Rezerva de ajustare la Brexit

I. Context

Comisia Europeană (COM) a propus la data de 25 decembrie 2020 Regulamentul Parlamentului European și al Consiliului de înființare a rezervei de ajustare la Brexit (RAB), ca urmare a intrării în vigoare a Acordului de retragere la data de 1 februarie 2020, în care a fost convenită o perioadă de tranziție - până la 31 decembrie 2020 și care garantează condiții similare pentru cetățeni, consumatori, companii, investitori, studenți și cercetători, atât în UE, cât și în Regatul Unit. Originea acestei propuneri face parte din pachetul privind redresarea (Next Generation EU) care vine în completarea Cadrului Financiar Multianual 2021-2027 (CFM) agreat la nivelul liderilor europeni la Consiliul European din luna iulie 2020.

Astfel, se propune crearea unui nou instrument, care se inspiră din experiența îndelungată a Fondului de solidaritate al Uniunii Europene și a politicii de coeziune, adaptându-se în același timp

la circumstanțele complet noi și la obiectivul de a contracara efectele retragerii Regatului Unit din Uniunea Europeană.

În contextul posibilității pierderii locurilor de muncă în special pentru companiile cu conexiuni semnificative cu Regatul Unit, statele membre (SM) pot decide să contracareze impactul negativ prin introducerea unor scheme de sprijin specifice pentru a ajuta regiunile, comunitățile locale și întreprinderile afectate în gestionarea schimbărilor sau prin introducerea de măsuri care să contribuie la conservarea nivelurilor de ocupare a forței de muncă, inclusiv prin implementarea unor scheme de lucru temporare, recalificare și formare în sectoarele afectate. De asemenea, RAB își propune să asiste administrațiile publice pentru o mai bună funcționare a frontierelor, vămilor, controalelor sanitare și fitosanitare și să asigure serviciile esențiale către cetățenii și companiile afectate. Conform analizelor COM, unul dintre sectoarele considerat a fi cel mai negativ afectat este sectorul pescuitului datorită limitării rezultate a activităților de pescuit.

Având în vedere natura unică a instrumentului, COM a încercat să îl mențină cât mai simplu cu putință și din acest motiv nu a sugerat nicio formă de programare, singura cerință pentru SM fiind să aplice pentru pre-finanțare și să indice COM ce organisme vor fi responsabile la nivel național pentru asigurarea gestionării adecvate a finanțării.

Grupul de lucru care coordonează procesul de elaborare a mandatului de negociere a Consiliului UE (CONS) este Grupul de lucru Măsuri Structurale - Structural Measures Working Party (SMWP) chiar dacă subiectul nu este parte integrantă a politicii de coeziune, deoarece din analiza Președinției portugheze (PRES PT) s-a reflectat faptul că Grupul de lucru pentru buget nu ar fi cel potrivit, iar Grupul de lucru pentru UK (WPUK) nu are expertiza necesară. Propunerea a fost prezentată inițial la nivelul WPUK și ulterior a fost examinată în cadrul grupului de lucru SMWP, însă cu informarea regulată a WPUK cu privire la progresele înregistrate.

Este de precizat că această propunere a fost prezentată pentru prima dată în reuniunea SMWP din data de 26 ianuarie 2021, urmând dezbateri pe diverse aspecte în reuniunile SMWP din 5 și 12 februarie, 4 martie și 21 aprilie 2021.

Conform calendarului provizoriu prezentat de PRES PT se intenționează aprobarea și intrarea în vigoare a acestui instrument în luna **iunie 2021**.

II. Aspecte specifice propunerii de regulament de înființare a rezervei de ajustare la Brexit

Din punct de vedere al implicațiilor bugetare, resursele maxime pentru punerea în aplicare a RAB sunt de 5,3709 miliarde euro în prețuri curente, care urmează să fie finanțate ca instrument special în afara plafoanelor bugetare ale UE din cadrul financiar multianual. Un quantum de 4,2448 miliarde euro vor fi alocați și plătiți în 2021 sub forma unei prefinanțări. Restul de 1,1261 miliarde

euro vor fi alocați și plătiți în 2024 pentru contribuții suplimentare în conformitate cu prevederile prezentei propuneri, după ce SM vor fi notificat COM cu privire la cheltuielile efective efectuate. În conformitate cu prevederile propunerii de regulament care stabilește rezerva de ajustare la Brexit, perioada de eligibilitate pentru cheltuieli publice va fi cuprinsă între 1 iulie 2020 și 31 decembrie 2022. Propunerea de regulament conține o listă cuprinzătoare, dar neexclusivă, a tipurilor de cheltuieli eligibile pentru măsuri stabilite în mod specific, inclusiv pentru regiuni, zone, întreprinderi, sectoare și comunitățile locale afectate negativ de retragere. De asemenea, propunerea de regulament definește și anumite tipuri de cheltuieli care nu sunt eligibile.

Metoda de alocare pentru prefinanțare se va baza pe statistici oficiale fiabile și comparabile. Acestea vor lua în considerare importanța comerțului cu Regatul Unit și importanța pescuitului în zona economică exclusivă a Regatului Unit. Metoda de alocare pentru prefinanțare va fi stabilită în anexa I la propunerea de regulament pentru a asigura transparența deplină.

Alocarea propusă pentru România (în conformitate cu fișa nr. 13) este de 27,401 milioane euro prețuri curente, fiind situată în a doua jumătate a clasamentului privind distribuția sumelor pentru statele membre (după Irlanda - 1,0518 miliarde euro, Olanda - 757, 437 milioane euro, Germania - 455,356 milioane euro, Franța - 420,755 milioane euro, Belgia - 324,148 milioane euro, Danemarca 247,587 milioane euro, ș.a.).

Din punct de vedere al sistemului de management și control, bugetul alocat rezervei va fi pus în aplicare în cadrul gestionării partajate cu statele membre, garantând respectarea deplină a principiilor buneii gestiuni financiare, transparenței, nediscriminării și absenței conflictelor de interese. SM vor trebui să instituie un sistem de management și control, precum și să desemneze atât organismul responsabil cu gestionarea rezervei cât și un organism de audit independent. Propunerea de regulament stabilește în mod clar responsabilitățile pentru statele membre și un set minim de cerințe pentru organismele responsabile de gestionarea, controlul și auditul contribuției financiare în cadrul rezervei. SM vor trebui să pună în aplicare sisteme care vizează prevenirea, detectarea și gestionarea eficientă a oricăror nereguli, inclusiv a fraudei.

SM trebuie să notifice COM identitatea organismelor desemnate și a organismului căruia îi va fi plătită prefinanțarea și să confirme că descrierile sistemelor au fost întocmite, în termen de trei luni de la intrarea în vigoare a prezentei propuneri de regulament.

III. Aspecte instituționale

Accesarea fondurilor de rezervă dedicate diminuării efectelor Brexit presupune constituirea unui sistem de management și control adecvat, inclusiv a instituțiilor implicate în gestionarea acestora.

Din punct de vedere organizatoric, constituirea unei structuri noi pentru coordonarea gestionării fondurilor de rezervă dedicate diminuării efectelor Brexit implică derularea unui proces etapizat, cu o durată de aproximativ 3 luni.

Structura responsabilă cu coordonarea gestionării contribuției financiare din rezervă dedicată diminuării efectelor Brexit trebuie să îndeplinească funcțiile prevăzute prin regulament și să realizeze inclusiv raportul de implementare ce va reprezenta descrierea măsurilor aplicate și a rezultatelor utilizării acestor fonduri.

Ținând seama de aceste aspecte și de necesitatea implementării rapide a acestui instrument, COM sugerează utilizarea unei structuri existente, specializată în implementarea Fondului de Solidaritate sau a politicii de coeziune a Uniunii Europene.

Având în vedere specificul și aria de cuprindere a fondurilor de rezervă dedicate diminuării efectelor Brexit, o structură potențial responsabilă poate fi reprezentată de Secretariatul General al Guvernului, care, în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr.812/2019 privind utilizarea fondurilor alocate din Fondul de Solidaritate al Uniunii Europene pentru decontarea cheltuielilor publice eligibile aferente operațiunilor de urgență și de recuperare întreprinse în scopul înlăturării pagubelor provocate de dezastre naturale în România, are calitatea de Autoritate Coordonatoare și de Management a Fondului de Solidaritate al Uniunii Europene. Avantajul principal îl reprezintă economia de timp și eficiența utilizării expertizei unei structuri responsabile pentru fonduri care au sisteme de management și control similare.

Concluzii și propuneri

Având în vedere cele prezentate mai sus, propunem următoarele:

1. Desemnarea Secretariatului General al Guvernului (SGG) ca structură responsabilă la nivel național pentru coordonarea gestionării contribuției financiare acordate României din Rezerva de ajustare la Brexit,
2. Notificarea CE în ceea ce privește desemnarea SGG ca structură responsabilă la nivel național pentru coordonarea gestionării contribuției financiare acordate României din Rezerva de ajustare la Brexit și
3. Realizarea de către SGG a demersurilor necesare la nivel național pentru implementarea acestui instrument.